

Raad van de
Europese Unie

**Brussel, 6 december 2023
(OR. en)**

16388/23

**AGRI 790
AGRIFIN 153
AGRIORG 148**

NOTA

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: de delegaties

Betreft: De marktsituatie sinds de invasie van Oekraïne
- Informatie van de Commissie en de lidstaten
- Gedachtewisseling

Met het oog op de zitting van de Raad (Landbouw en Visserij) op 10 en 11 december 2023 gaat hierbij voor de delegaties een achtergronddocument met een samenvatting van de schriftelijke bijdragen van de lidstaten over bovenstaand onderwerp en de vraag van het voorzitterschap ter sturing van de besprekingen.

1. Nu het jaar 2023 op zijn einde loopt, geven verschillende lidstaten in hun schriftelijke bijdragen¹ aan dat de situatie op de landbouwmarkten van de Unie penibel blijft. Hoewel de kosten van belangrijke productiemiddelen enigszins zijn gedaald ten opzichte van vorig jaar, blijven de kosten van energie, meststoffen en diervoeder hoog. Dit zet verscheidene sectoren onder druk aangezien de stijging van de kosten zich nauwelijks vertaalt in de prijzen die aan landbouwers worden betaald. Een aantal factoren, waaronder de situatie in Oekraïne, wereldwijde economische vertraging en de recentere geopolitieke ontwikkelingen in het Midden-Oosten, in samenspel met ongunstige weersomstandigheden en klimaat-gebeurtenissen, dierziekten en sanitaire problemen, zorgen ervoor dat de winstmarges van de landbouw en het inkomen van landbouwers over het algemeen laag blijven. Enkele lidstaten rapporteren zelfs dat in sommige gevallen de teelt, met name die van vee, wordt opgegeven. Hieruit volgt dat steun uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) onontbeerlijk blijft om de voedselzekerheid van de Unie te verzekeren.
2. Dit is met name relevant voor de akkerbouw, waar de investeringskosten voor productiemiddelen tamelijk hoog lagen, maar de prijzen die aan landbouwers worden betaald volgens meerdere lidstaten in 2023 om een aantal redenen fors zijn gedaald. Verscheidene lidstaten maken ook melding van een daling van de opbrengsten, in de eerste plaats als gevolg van extreme weersomstandigheden en hevigere concurrentie van invoer uit derde landen. Sommige lidstaten melden aanhoudende problemen vanwege de grote instroom van zendingen uit Oekraïne en het gebrek aan voldoende opslagcapaciteit. In sommige gevallen blijken ook gevestigde handelsstromen binnen de EU te zijn beïnvloed. Tijdens de besprekingen in het Speciaal Comité Landbouw (SCL) hebben verschillende lidstaten hun oproep om unilaterale verboden op uitvoer uit Oekraïne op te heffen, herhaald.
3. Positief is dat een aantal lidstaten gewag maken van een lichte stijging van de melk- en zuivelprijzen. Het niveau van vorig jaar wordt echter nog niet gehaald. Enkele andere lidstaten merken op dat hun producenten zich in dezelfde periode genoodzaakt zagen hun melk met verlies te verkopen.

¹ Doc. 16122/23.

4. Volgens verscheidene lidstaten staan ook de winstmarges van andere dierlijke producten onder druk, niet alleen omdat veevoer duur blijft, maar ook als gevolg van het uitbreken van ziekten bij dieren in sommige delen van de Unie, meer bepaald Afrikaanse varkenspest, vogelgriep en blauwtong.
5. Verscheidene lidstaten melden dat de markten voor fruit, groente en andere gespecialiseerde teelten, bovenop de hoge energie- en verwerkingskosten, ernstig te lijden hebben gehad onder ongunstige weersomstandigheden, waardoor de productie minder winstgevend was. De lidstaten melden tevens een significante daling van de consumptie van wijn en organische producten, onder meer door de economische vertraging en inflatie die de consument ertoe hebben gedwongen minder voor verse en andere hoogwaardige levensmiddelen te kiezen.
6. Een aantal lidstaten geeft ook aan dat de snelle stijging van de rente een extra last voor de landbouw met zich heeft meegebracht, met name voor landbouwbedrijven die geïnvesteerd hebben en snel zijn gegroeid. Als de rente voor een lange tijd hoog blijft, kan dit de ontwikkelingskansen van de landbouw fnuiken.
7. In het licht van de voorgaande informatie wordt het raadzaam geacht een politieke bespreking te houden over de belangrijkste factoren die van invloed zijn op de winstmarges en de winstgevendheid van de landbouw in de EU en op het inkomen van Europese landbouwers. In combinatie met de besprekingen over het eerste jaar van uitvoering van de strategische GLB-plannen kan een dergelijke uitwisseling waardevol blijken om de bovengenoemde problemen en uitdagingen op een tijdige en doeltreffende manier via het GLB aan te pakken.
8. In dit verband zou het voorzitterschap de delegaties willen verzoeken zich tijdens het ministeriële debat over de volgende vraag te buigen:

“De huidige internationale situatie en macro-economische prognoses indachtig, wat zijn de belangrijkste door de lidstaten aangehaalde factoren die op korte of middellange termijn aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor de landbouwmarkten en voor de winstmarges en de winstgevendheid van de Europese landbouw?”